

Espai d'espiritualitat

EL PAPA BENET XVI, MESTRE DE LITÚRGIA

Ningú pot dubtar que el papa Benet fou un gran teòleg de la litúrgia. La seva obra en relació a ella fou notable i els escrits nombrosíssims, tots d'una gran profunditat. El Papa va morir in bona senectute i això li va permetre de veure amb perspectiva la forma litúrgica amb una gran perspectiva. Des de la forma pre-conciliar fins a l'elaboració i la publicació dels nous llibres litúrgics, instats per la Sacrosanctum Concilium. També les formes que ha adoptat la litúrgia en el ritus romà reformat, amb les seves llums i les seves ombres. Per mi el papa Benet posa les bases per una reforma de la reforma. La clau és l'hermenèutica de la continuïtat amb la qual s'han de llegir els documents del Concili Vaticà II. Hi ha formes litúrgiques que no són expressió de la doctrina del Vaticà II ni dels llibres litúrgics reformats. Ens podem equivocar i desnaturalitzar l'acció litúrgica amb la voluntat de fer-la atractiva pastoralment. Quan la litúrgia és antropocèntrica és decadent. Celebrem la glòria del Crist, no la nostra. Els temps que vindran donaran la raó als postulats del Papa teòleg.

La litúrgia, amb la seva riquesa amagada, amb la seva bellesa, ha de ser redescoberta de nou com a centre de la vida eclesial i cristiana. Cal celebrar la litúrgia més essencialment, des de la seva forma interior i des de la seva forma exterior com la pregària de l'Església, guiada i realitzada en el mateix Esperit Sant, i per la qual Crist es fa contemporani nostre i entra en la nostra vida. Una litúrgia profundament adoradora i epifànica, una litúrgia com a manifestació de la glòria de Déu Trinitat. No judiquem l'obra teològica del papa Benet (J. Ratzinger) lleugerament. ¿Ens hem preguntat mai si la nostra manera de celebrar ajuda als creients a entrar en el Misteri de Déu? O, per altra banda, fem-nos aquesta pregunta: ¿estem disposats a nivell d'arxidiòcesi a canviar algunes actituds amb la manera de com celebrem la litúrgia divina? Una invitació: llegim, meditem i actuem segons els criteris, exposats pel benamat papa Benet. Entrar en la seva obra teològica sobre la litúrgia és un desafiament i al mateix temps un gaudi per la fe que busca de comprendre.

Rafael Serra Abellà, pvre.

Símbols i signes

LA IMPOSICIÓ DE MANS

La imposició de mans és un dels gestos més antics de la litúrgia cristiana. Aquest signe constitueix un element essencial en l'administració dels sacraments, en la consagració de verges i la benedicció d'abats i abadeses. Amb ell, en la litúrgia cristiana, es demana que l'Esperit Sant ens ompli de la gràcia de Déu a través d'un símbol o signe concret. Així ho diu el papa Francesc en el número 46 de la carta apostòlica *Desiderio desideravit*: "Les coses, amb els quals es "fan" els sacraments, venen de Déu, estan orientades a Ell, i han estat assumides per Ell, especialment amb l'Encarnació, perquè poguessin convertir-se en instruments de salvació, vehicles de l'Esperit, canals de gràcia".

Aquest gest té precedents en la cultura hebraica. La mà, que expressa l'activitat de l'home, és considerada en el llenguatge religiós com a sinònim de la força o l'acció de la mà de Déu. En l'Antic Testament, aquest gest el trobem en els sacrificis i en les benediccions. En el Nou Testament, el mateix Jesús el va fer servir per curar als malalts i beneir els infants. En el llibre dels Fets dels Apòstols s'indica que els apòstols invocaven l'Esperit Sant sobre els nous batejats amb aquest gest, i també consagraven els preveres i diaques amb la imposició les mans.

Àngel Rubio Cuza

Què cantem?

OH DÉU, DIGNEU-VOS A ESCOLTAR BENIGNE

(Lletra: H. Miret. Música: I. Segarra. MD 541-2)

Fa més de 60 anys, es publicava la primera edició de l'Himnari dels Fidels (va sortir una nova i preciosa edició el 2020). Des d'aleshores, aquest himne forma part del repertori més clàssic de Quaresma de les nostres comunitats. La seva melodia, en re menor, de gran serenor i austeritat, és com una invitació a demanar perdó pels nostres pecats; ara n'és el temps «que invita a penedir-nos».

Les diferents estrofes ens presenten els grans temes quaresmals: el penediment, el dolor pels pecats, la mort redemptora de Jesús a la creu, la vivència del desert, les armes de la pregària, el dejuni i la caritat. Com Jesús, que passà quaranta dies al desert, l'Església s'esforça durant la Quaresma a esmenar-se d'errors, vicis i pecats, i s'exercitarà en bones obres. Sempre amb la mirada posada en la Pasqua: «doneu-nos [...] un cor ben pur pel sacrament pasqual».

Jordi Guàrdia Romeu

Sants de casa nostra

23 de març, commemoració de sant JOSEP ORIOL

Va néixer a Barcelona el dia 23 de novembre de 1650. Va ser batejat el mateix dia a l'església del monestir de Sant Pere de les Puel·les. Tenia set germans. La seva família vivia al barri de La Ribera i de jovenet feia d'escolà a Santa Maria del Mar. Va fer els estudis eclesiàstics i va aconseguir el títol de doctor. Després el van ordenar de prevere al palau episcopal de Vic i el destinaren al santuari de la Mare de Déu de Bell-lloc que està al terme de Palamós. Aviat va exercir de sacerdot a l'Oratori de Sant Felip Neri de Barcelona.

A la casa d'un militar anomenat Gasneri, els fills del qual s'encarregava d'educar, va succeir-hi un miracle i això va fer que decidís prendre a una vida de pobresa i penitència i, sobretot, un estil de pregària i meditació basades en el Quietisme, que era un corrent espiritual que es fonamentava en la pregària de la calma i que pretenia aconseguir un estat sense pecat i d'unió màxima amb Déu. Aquesta manera de viure l'estat religiós el va portar alguna vegada a ser investigat per la Inquisició, però no el van poder inculpar de res.

Malgrat tot, el seu ministeri el va exercir principalment a la parròquia de Santa Maria del Pi. Allí el van nomenar passoner i això el portà a visitar malalts i tenir cura dels pobres. Dedicant-s'hi amb total disponibilitat i encert va fer que fos molt conegut a la ciutat, i la fama del seu carisma de taumaturg es va estendre per tot el territori de Catalunya. Llavors va pensar que li calia ser encara més humil i va decidir que volia el martiri. Amb aquesta finalitat, l'any 1698 va emprendre un pelegrinatge a Roma, però la delicada salut que tenia va fer que no anés més enllà del territori francès.

Tornat a Barcelona, i a la mateixa parròquia d'on havia marxat, es va dedicar intensament a la catequesi, l'atenció de malalts, i a dur una vida penitencial d'extrema austeritat. Això li va valdre que el coneguessin amb el sobrenom de "Doctor Pa i Aigua". Pocs anys després, moria a la ciutat que l'havia vist néixer un 23 de març de 1702. Està enterrat a l'església del Pi. Va ser proclamat beat per Pius VII l'any 1806 i canonitzat per Pius X el 1909.

Diuen uns goigs: "L'aixopluc de vostra Casa ens acull amb gest suau; Vós en sou l'encesa brasa que ens fa viure en santa pau. En salut i malaltia prop de vós trobem consol: Feu-nos dolça companyia gloriós sant Oriol." Sant Josep Oriol, pregueu per nosaltres!

Joan Bonet Olivé

L'Eucaristia, pas a pas

HOMILIA

Acabada la proclamació de la Paraula de Déu, l'assemblea seu per escoltar l'homilia, paraula grega que significa "exhortació familiar", ja que el ministre ordenat que la fa mai deixa de ser un germà que parla als seus germans de comunitat. Ja al segle II sant Justí en parla d'aquest moment de la celebració de l'Eucaristia amb aquestes paraules: després, quan el lector ha acabat, el qui presideix exhorta de paraula a la imitació d'aquestes coses excelses. El celebrant, doncs, ajuda al poble de Déu a viure el que ha escoltat en la lectura de la Paraula de Déu.

El ministre ordenat, com a servidor de la Paraula, com un cambrer que ha de portar el Pa de la Paraula als comensals, quan prepara l'homilia ha de pregar amb les sagrades Escripures que ha de comentar, demanant a l'Esperit Sant la gràcia de veure què vol dir Déu avui a la seva comunitat concreta, que viu en un lloc concret, amb una història concreta, a través dels textos bíblics concrets que es proclamaran: Què ens està dient avui, aquí, a la nostra comunitat cristiana, Déu? L'homilia ens ajuda a descobrir-ho perquè la Paraula s'encarni en nosaltres, arrelhi en els nostres cors, s'apliqui a les circumstàncies concretes que vivim, i produeixi fruit abundant en la nostra vida de seguiment del Senyor, fidels a la fe a l'Església.

L'homilia, finalment, ha de conduir i preparar per a la celebració sacramental que la segueix: baptisme, confirmació, matrimoni, orde... i, sobre tot, a l'eucaristia, que és la realització del misteri pasqual de Crist que les lectures han anunciat i han començat a fer present.

Xavier Roig Rovira, pvre.

